

**PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN
(YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA
VESTIA OY:N JÄTEKESKUKSEN HANKKEESSA**

HANKE

Vestia Oy:n Ylivieskan jätekeskuksen loppusijoitettavan jätemäärän kasvattaminen, Ylivieska

HANKKEESTA VASTAAVA

Vestia Oy
PL 66
84101 Ylivieska

ASIAN VIREILLETULO

Vestia Oy on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) päätöstä siitä, edellyttääkö suunniteltu hanke Vestia Oy:n Ylivieskan jätekeskuksen loppusijoitettavan jätemäärän kasvattamiseksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukselle YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta 9.12.2022.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Vestia Oy:n Ylivieskan jätekeskus sijaitsee noin 5 km etäisyydellä Ylivieskan keskustajamasta koilliseen Ouluntien (Kantatie 86) varressa. Jätekeskuksen kokonaispinta-ala on noin 40 ha. Jätekeskuksella on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 17.12.2019 myöntämä ympäristölupa Nro 175/2019. Jätekeskuksen ympäristöluvan mukaisia pääasiallisia toimialoja ovat vaarattoman jätteen kerääminen, käsittely, siirtokuormaus ja loppusijoitus, vaarallisen jätteen esikäsittely ja käsittely sekä loppusijoitus, lajiteltujen jättejakeiden kierrätys, käsittely ja mahdollinen hyötykäyttö alueella, ylijäämämaiden maankaatopaikka, puhdistamolietteen ja puutarhajätteen kompostointi sekä maa-ainespankki. Jätekeskukseen voidaan vastaanottaa vuosittain enimmillään 137 800 tonnia ympäristöluvan mukaisia jätteitä. Varastoitavan ja käsittelyä odottavan jätteen yhteismäärä saa olla kerrallaan enintään 27 130 tonnia, josta vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavien jätteiden enimmäisvarastointimäärä voi olla enintään 15 180 tonnia. Vaarattoman jätteen kaatopaikalle voidaan loppusijoittaa kaatopaikan luokituksen ja kaatopaikkakelpoisuusehdot täyttäviä jätteitä korkeintaan 10 000 t/a ja vaarallisen jätteen kaatopaikalle vastaavasti 40 000 t/a.

Jätekeskuksen vaarattoman ja vaarallisen jätteen kaatopaikoille sijoitettavien jätteiden määrät ovat kasvaneet viime vuosina ja on tullut tarve loppusijoittaa kaatopaikoille enemmän jätteitä kuin voimassa oleva ympäristölupa sallii. Jättemäärän ennustettu kasvu perustuu teollisuuden suunniteltuihin investointeihin lähiseudun vanhoilla teollisuusalueilla mm. Kokkolan suurteollisuusalueella ja Oulun Nuottasaaressa.

Loppusijoitettavat jätteet ovat ympäristöluvan mukaisia kierrätykseen ja hyötykäyttöön soveltumattomia jätteitä, kuten vaarallisiksi tai vaarattomiksi jätteiksi luokiteltuja pilaantuneita maa-aineksia ja vaaralliseksi jätteeksi luokiteltuja teollisuusjätteitä. Vaarattoman jätteen kaatopaikalle loppusijoitettavan jätteen määrän osalta on tarve loppusijoittaa vuosittain enimmillään 20 000 t (nykyinen ympäristölupa 10 000 t/a) ja vaarallisen jätteen kaatopaikalle 80 000 t (nykyinen ympäristölupa 40 000 t/a). Loppusijoitettavien jätteiden määrän kasvun myötä ja lupaehtojen eriyttämisen myötä myös jätekeskukseen vuosittain vastaanotettavien jätteiden enimmäismäärää on tarve nostaa tasolta 137 800 t/a tasolle 170 000 t/a. Suunniteltujen toiminnan muutosten vuoksi jätekeskuksen alueeseen tai toimintoihin ei kohdistu merkittäviä muutoksia. Loppusijoitukseen varatun alueen pinta-ala ei suunniteltujen muutosten vuoksi kasva. Vaarallisen jätteen loppusijoituksen täyttökorkeudelle tullaan esittämään vastaavaa korkotasoa (loppukorko 97 m), kuin voimassa olevan ympäristöluvan mukaisissa vaarattoman jätteen ja maankaatopaikan lupamääräyksissä. Tämän mahdollistaa nykyisen täyttösuunnitelman hallitumpi läjitystekniikka ja parempi olosuhteiden hallinta. Korkeampi täyttökorkeus vaarallisen jätteen loppusijoituksessa säästää loppusijoitusalueen pinta-alaa ja siten pohjarakentamisen osalta luonnonvaroja sekä tehostaa toimintaa.

Vaarattoman jätteen kaatopaikan pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 15 ha ja sen täyttötilavuus noin 1 500 000 m³ rtr. Kaatopaikkaa rakennetaan ja otetaan käyttöön vaiheittain (vaiheet I-VI). Kerrallaan rakennettavan kaatopaikan pinta-ala on noin 0,5–2 ha. Täyttövaiheista on rakennettu ja otettu käyttöön vaihe I (n. 2,6 ha) vuonna 2007. Kokonaisuudessaan ympäristöluvan mukaisen vaarattoman jätteen kaatopaikan on arvioitu riittävän vähintään 30–100 vuodeksi. Yksinomaan vaarallisen jätteen loppusijoitukseen varatun alueen pinta-ala on noin 5 ha ja sen täyttötilavuus nykyisellä täyttökorkeudella on kokonaisuudessaan noin 300 000 m³ rtr. Vaarallisen jätteen kaatopaikka on suunniteltu rakennettavan kolmessa vaiheessa (vaiheet I-III). Nyt rakennettu alue 1A on pinta-alaltaan 1,8 ha ja se täyttyy nykyisellä vastaanottomäärällä (32 000–40 000 t/v) vuoden 2024 loppuun mennessä. ELY-keskus on hyväksynyt pohjarakenteen tarkemmat suunnitelmat myös seuraavan vaiheen (1B) osalta ja rakentamaan ryhdytään vuoden 2023 aikana. Tarve kasvattaa ympäristöluvan mukaisia jätemääriä perustuu lähialueen useisiin teollisuuden investointihankkeisiin. Näiden toteutuessa yksinomaan vaarallisille jätteille tehty loppusijoitusvaraus (300 000 m³ rtr) tulee täyteen ja sen arvioidaan täyttyvän vuoteen 2028 mennessä. Ympäristöluvan kertoelmaosassa on esitetty, että mikäli vaarattoman jätteen kaatopaikan laajennusalueille ei ole tarvetta, voidaan varaukset käyttää vaarallisen jätteen kaatopaikan laajennusalueina (vaiheet IV-VII), mikäli niille on tarvetta. Näiden mahdollisten laajennusalueiden täyttötilavuus on yhteensä 900 000 m³ rtr. Vaarattoman jätteen kaatopaikan osalta loppusijoitustarpeen arvioidaan kokonaisuudessaan vähentyvän seuraavien 5 vuoden aikana, eikä laajennusvarausta tuolta osin tarvita vaarattoman jätteen loppusijoitukseen. Vaarattoman jätteen kaatopaikan laajennusvaraukseksi jäävät aluevaraukset II ja III.

Jokilaaksojen Jäte Oy:n (nykisin Vestia Oy) jätekeskuksesta on toteutettu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994) mukainen YVA-menettely vuosina 2004–2005. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on antanut YVA-selostuksesta lausuntonsa 27.4.2005. Hanke on käsittänyt seuraavat toimintakokonaisuudet:

- materiaalien vastaanottotoiminnot
- syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen esikäsittely ja siirtokuormaus
- rakennus- ja teollisuusjätteen esikäsittely, hyödyntäminen ja siirtokuormaus
- hyöty- ja ongelmajätteiden vastaanotto ja välivarastointi
- jätemaan ja pilaantuneiden maiden hyödyntäminen ja käsittely

- hyötykäyttökelvottomien jakeiden loppusijoitus
- varaus biojätteen ja lietteen käsittelyyn tai siirtokuormaukseen
- näihin liittyvät tukitoiminnot, kuten vesien keräily ja käsittely, kaatopaikkakaasun keräily ja käsittely sekä toiminnan valvonta ja tarkkailu

YVA-menettelyä on sovellettu hankkeeseen ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994) ja asetuksen (268/1999) 6 §:n hankeluettelon kohdan 11) alakohtien b) ja c) perusteella:

11) jätehuolto:

b) muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden polttolaitokset tai fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa sekä biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle ja

c) yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

YVA-selostusta koskevassa yhteysviranomaisen lausunnossa kohdissa "Ympäristövaikutusten arviointimenettely" sekä "Hanke ja sen vaihtoehdot" on YVA-menettelyssä tarkasteltu hanke kuvattu suppeammin kuin toiminnanharjoittajan YVA-selostuksessa esittämässä toiminnan kuvauksessa (YVA-selostuksen kohta 3 "Hankkeen kuvaus") ja tarkasteltujen vaihtoehtojen VE1 ja VE2 kuvauksessa (YVA-selostuksen kohta 4 "Arvioidut vaihtoehdot") käy ilmi. Yhteysviranomaisen lausunnossa sekä YVA-selostuksessa (kohta 9.1 "Ympäristövaikutusten arviointi") on kuvattu YVA-lain (468/1994) 4 §:n 1 momentin ja YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisia hankeluettelon kohtia 11 b) ja 11 c). YVA-selostuksessa ja hankekuvauksessa on kuvattu myös vaarallisen jätteen loppusijoitustoiminnot, jotka kuuluvat YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n kohdan 11 a) mukaisiin toimintoihin, joten näin ollen niiden on tulkittava sisältyneen myös YVA-menettelyssä tarkasteltuun hankkeeseen. Koska toteutetun YVA-menettelyn ja siinä tarkastellun hankkeen perusteella Vestia Oy:lle on myönnetty ympäristöluvat (Dnro PPO-2005-Y294-121, annettu 11.5.2006 ja Dnro PSAVI/344/2017, annettu 17.12.2019), niin on tulkittava, että lupaviranomainen on arvioinut toteutetun YVA-menettelyn ja siinä tarkastellun hankkeen olleen riittävä ympäristöluvan mukaisten toimintojen osalta.

HANKKEEN YMPÄRISTÖOLOSUHTEET JA -VAIKUTUKSET

Jätekeskusalueen maa- ja kallioperässä, pohjavesissä, vesistöjen tilassa tai ilmanlaadussa ei ole tapahtunut muutoksia voimassa olevan ympäristöluvan myöntämisen jälkeen.

Kaavoitus

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava on tullut voimaan 7.12.2016. 2. vaihemaakuntakaavassa Ylivieskan jätekeskuksen alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi (merkintä ej). Vuonna 2011 hyväksytyssä osayleiskaavassa (Keskustan osayleiskaava 2030) jätekeskuksen alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi (merkintä EJ). Jätekeskuksen ympärille on osoitettu suojaviheralue (merkintä EV). Jätekeskuksen alueella ei ole asemakaavaa.

Vaikutukset

Ylivieskan jätekeskuksen toiminta on voimassa olevien kaavojen mukaista. Suunnitelluilla muutoksilla ei ole vaikutusta jätekeskuksen alueeseen tai sen toimintoihin. Suunnitellut muutokset ovat siten myös voimassa olevien kaavojen mukaisia.

Maa- ja kallioperä sekä pohjavesi

Alueen kallioperä koostuu graniittisista kivilajeista ja on rakenteeltaan tiivistä. Kallioperässä ei ole ruhjevyyhytyshyökkäyksiä. Kallioperää peittää ohut kerros savista/silttistä hiekkamoreenia. Hiekkamoreenin vedenläpäisevyys on heikko (vedenläpäisevyyden k-arvo luokkaa 1×10^{-9} m/s). GTK:n ylläpitämän Hapamat sulfaattimaat -karttapalvelun mukaan happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys alueella on pieni. Maaperän tiiveydestä johtuen alueelle satavasta vedestä suuren osan arvioidaan kulkeutuvan pintakerrosvaluntana vesistöihin. Varastoituvaa maapohjavettä ei siten esiinny merkittävässä määrin johtuen ohuista irtomaakerroksista ja alueen topografiasta. Pohjavedenpinta on alueella melko lähellä maanpintaa. Pohjaveden virtaussuunta noudattaa alueen maastonmuotoja. Jätekeskuksen ympäristön pohjavesiä tarkkaillaan jätekeskuksen ympäristöön asennetuista pohjaveden havaintopisteistä, joista pisteet PP1 ja PP2 sijoittuvat virtaussuunnassa jätekeskuksen alapuolelle ja piste PP3 pohjaveden virtaussuunnassa jätekeskuksen yläpuolelle. Näytteitä pohjavesistä otetaan kaksi kertaa vuodessa, samassa yhteydessä mitataan myös pohjaveden pinnankorkeudet. Jätekeskuksen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita, joihin jätekeskuksella olisi vaikutusta. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Huhmarmäen vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, joka sijaitsee noin 10 km etäisyydellä jätekeskuksesta kaakkoon.

Vaikutukset

Suunniteltujen muutosten myötä vaarattoman ja vaarallisen jätteen kaatopaikoille loppusijoitettavan jätteen määrä kasvaa ja siten myös jätekeskukseen vastaanotettavan jätteen määrä kasvaa. Muutosten myötä jätekeskuksen alueeseen ei kohdistu muutoksia. Jätteet käsitellään voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti ja loppusijoitetaan olemassa oleville ympäristöluvan mukaisille kaatopaikoille, joilla muodostuvat likaantuneet vedet johdetaan hallitusti jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Kaatopaikkojen täytyttyä niiden päälle rakennetaan ympäristöluvan mukaiset pintarakenteet. Näin ollen suunnitelluilla muutoksilla ei ole nykyisestä toiminnasta poikkeavia vaikutuksia maa- tai kallioperään tai pohjavesiin.

Pintavedet

Jätekeskuksen alueella muodostuvat liikenne- ja piha-alueiden puhtaat hulevedet kerätään tasausaltaaseen, josta ne johdetaan purkuojaan. Purettavia vesiä tarkkaillaan hulevesialtaan jälkeisestä ojasta (piste OJA-2) neljä kertaa vuodessa otettavien näytteiden avulla. Jätekeskuksen vaikutusta pintavesiin tarkkaillaan ottamalla näytteet kolmesta havaintopisteestä (OJA-1, OJA-4 ja OJA-5). Piste OJA-1 sijaitsee vesien virtaussuunnassa jätekeskuksen alapuolella ja pisteet OJA-4 ja OJA-5 jätekeskuksen kaakkoispuolella, virtaussuunnassa jätekeskuksen yläpuolella. Vanhan, vuonna 2008 suljetun kaatopaikan suotovedet kerätään kaatopaikan ympärille rakennetulla suotosalaojituksella. Vaarattoman ja vaarallisen jätteen kaatopaikkojen suotovedet kerätään hallitusti kuivatuskerroksen avulla ja johdetaan viemäriin ja edelleen jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Myös muut jätekeskuksen alueella muodostuvat likaantuneet vedet johdetaan viemäriä pitkin jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.

Vaikutukset

Suunniteltujen muutosten myötä jätekeskuksen vesienhallintaan ei

kohdistu muutoksia. Puhtaat hulevedet johdetaan nykyisen tavan mukaisesti hulevesialtaan kautta ympäristöön. Suunnitelluilla muutoksilla ei ole vaikutusta liikenne- tai piha-alueiden pinta-alaan ja siten vesimääriin, eikä myöskään muodostuvien hulevesien laatuun. Näin ollen vaikutukset jätekeskuksen ympäristön pintavesiin eivät suunniteltujen muutosten myötä muutu nykyisestä. Jätekeskuksen alueella muodostuvien likaantuneiden vesien määrään tai laatuun suunnitelluilla muutoksilla ei ole vaikutusta, jolloin vaikutukset jätevesiviemäriin, jätevedenpuhdistamon toimintaan tai jätevedenpuhdistamon purkuvesistöön eivät kasva verrattuna ympäristöluvan mukaiseen tilanteeseen. Jätekeskuksen käsittelyalueiden pinta-ala ei kasva. Myöskään vaarattoman tai vaarallisen jätteen kaatopaikkojen avoinna oleviin pinta-aloihin ja siten muodostuviin vesimääriin ei kohdistu muutoksia. Vuotuisen loppusijoitettavan jätemäärän kasvaessa kaatopaikat täyttyvät arvioitua nopeammin, jolloin myös pintarakenteet tulevat rakennettavaksi arvioitua nopeammassa aikataulussa.

Liikenne, melu ja tärinä

Jätekeskukseen liikennöidään Ouluntien ja edelleen Vestianväylän kautta. Ouluntien keskimääräinen vuorokausiliikenteen määrä vuonna 2021 oli jätekeskuksen kohdalla 3 689 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tästä raskaan liikenteen määrä oli 397 ajoneuvoa vuorokaudessa. (Väylä, 2022) Jätekeskuksen toiminnasta melua aiheutuu liikenteestä, työkoneista ja murskaimista. Jätekeskuksen lähiympäristössä ei ole asutusta tai muuta toimintaa, jolle normaali jätekeskuksen melu tai muu alueen melu aiheuttaisi haittaa. Jätekeskuksen toiminnasta aiheutuva tärinä on vähäistä.

Vaikutukset

Suunniteltujen muutosten myötä jätekeskukseen vastaanotettavan jätteen määrä kasvaa, jolloin myös liikennemäärät kasvavat. Vastaanotettavan jätemäärän kasvu lisää raskaan liikenteen määrää arviolta noin kolmella ajoneuvolla vuorokaudessa (40 t/kuorma, 250 d/a), jolloin menopaluu- ja kuljetusten määrä lisääntyy noin kuudella ajoneuvolla vuorokaudessa. Ouluntien raskaan liikenteen määrään verrattuna liikennemäärän lisäys on hyvin pieni, noin 1,5 % nykytilanteeseen verrattuna, mitä voidaan pitää merkityksettömänä. Liikennemäärien lisääntyminen ei aiheuta muutoksia jätekeskuksen liikennejärjestelyihin. Liikennemäärän kasvu vaikuttaa toiminnasta aiheutuvaan meluun. Koska liikennemäärän lisäys on hyvin pieni nykyiseen verrattuna, arvioidaan myös suunniteltujen muutosten vaikutukset meluun hyvin pieniksi tai merkityksettömiksi. Lisääntyvän liikennemäärän ei arvioida merkittävästi kasvattavan nykyistä taustamelutasoa alueella. Loppusijoitettavan jätteen määrän kasvulla ei arvioida olevan nykyisestä merkittävästi poikkeavaa vaikutusta kaatopaikkatoiminnasta (työkoneet) aiheutuvaan meluun. Suunnitelluilla muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta jätekeskuksen toiminnasta aiheutuvaan tärinään.

Ilmanlaatu

Jätekeskuksen toiminnasta voi aiheutua ajoittain haju- ja pölypäästöjä. Hajua voi aiheutua loppusijoitusalueilla tehtävien välttämättömien kaivutöiden, kuten kaasunkeräysjärjestelmien ja maisemointitöiden yhteydessä sekä jätteiden vastaanoton ja käsittelyn yhteydessä. Hajupäästöjä estetään poltettavan jätteen siirtokuormauksella siirtokuormaushallissa sekä biojätteen siirtokuormauksella välittömästi isompiin kontteihin. Jätteen energiahyödyntämisen käynnistyminen (2012) ja orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon voimaan astuminen (2015) ovat

vaikuttaneet loppusijoitettavien jätteiden laatuun ja sen seurauksena toiminnan aiheuttamat hajupäästöt ovat vähentyneet merkittävästi. Pölyämistä jätekeskuksessa voi aiheuttaa liikenne, jätteiden purkaminen ja lastaaminen, jätteiden murskaus sekä pilaantuneiden maiden käsittely ja varastointi. Jätekeskuksen toiminnoista ja liikenteestä aiheutuva pölyäminen rajoittuu jätekeskuksen alueelle, liikennöintireiteille sekä näiden välittömään läheisyyteen. Jätekeskuksen toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä estetään tarvittaessa mm. pölynsidonnalla sekä kenttien ja liikennöintireittien kunnossapidolla, kuten teiden harjauksella. Jätekeskuksen lisäksi lähialueen ilmanlaatuun vaikuttaa läheisen Ouluntien muu liikenne.

Vaikutukset

Suunniteltujen muutosten myötä jätekeskuksen käsittelytoimintoihin ei kohdistu sellaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta toiminnasta aiheutuviin ilmapäästöihin. Vuosittain loppusijoitettavan jätteen määrän lisääntymisellä ei arvioida olevan nykyisestä ja ympäristöluvan mukaisesta tilanteesta poikkeavaa vaikutusta kaatopaikkatoiminnasta aiheutuviin pölypäästöihin. Loppusijoitettavat jätteet ovat pääasiassa epäorgaanista jätettä, joista ei aiheudu hajupäästöjä. Suunnitelluilla muutoksilla voi olla vaikutusta ilmanlaatuun lisääntyvän liikenteen ja sitä kautta lisääntyvien pakokaasupäästöjen muodossa. Koska raskaan liikenteen määrän lisääntyminen on hyvin pieni, arvioidaan myös sen vaikutukset ilmanlaatuun merkityksettömiksi.

Luonto- ja kulttuuriympäristö

Ylivieskan jätekeskus sijoittuu 2. vaihemaakuntakaavassa sekä osayleiskaavassa osoitetulle jätteenkäsittelyalueelle, noin 5 km etäisyydelle Ylivieskan keskustaaajamasta. Jätekeskus sijoittuu kantatien 86 ja voimalinjan väliselle alueelle. Alueen ympäristö on kulttuurin muovaamaa. Metsät ovat talouskäytössä ja lähiympäristössä on peltoja, pihvoja, reunavyöhykkeitä ja eri-ikäisiä metsäalueita. Ylivieskan alue sijoittuu kasvimaantieteellisesti keskiboreaaliseen Pohjanmaa-Kainuun vyöhykkeeseen. Alue on vaihteluvuorokäyttöä eteläisten ja pohjoisten kasvillisuustyyppien ja -lajien välillä. Ylivieskan alueella eteläinen lajisto on vielä enemmistönä. Eliömaantieteellisesti jätekeskuksen alue sijoittuu eteläboreaaliseen vyöhykkeeseen. Jätekeskusalueen ja sen lähiympäristön metsät ovat pääosin kivikkoisia ja kallioisia kuivahkoja puolukka-variksenmarja tyyppin kangasmetsiä. Alueella ei esiinny metsälain tai luonnonsuojelulain tarkoittamia arvokkaita elinympäristöjä, eikä alueella ole havaittu harvinaisia tai uhanalaisia lajeja. Jätekeskuksen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -alueita. Lähin Natura 2000 -alue on Iso Mällineva – Pieni Mällineva, joka sijaitsee noin 13 km etäisyydellä jätekeskuksen eteläpuolella.

Vaikutukset

Suunnitelluilla muutoksilla ei arvioida olevan nykyisestä toiminnasta poikkeavia vaikutuksia luonnonympäristöön. Jätekeskuksen alueeseen ei suunniteltujen muutosten vuoksi kohdistu muutoksia, joilla arvioitaisiin olevan vaikutuksia luonnonympäristöön. Vuosittain loppusijoitettavien jätteiden määrän kasvu ei vaikuta voimassa olevan ympäristöluvan mukaisiin vaarattoman tai vaarallisen jätteen kaatopaikkojen rakenteisiin tai pinta-aloihin. Muutosten myötä vaarattoman jätteen loppusijoitusalueen laajennusvarausta siirretään ympäristöluvassa esitetysti ja tarvetta vastaavasti vaarallisen jätteen loppusijoituskäyttöön, eikä alueen suunniteltu loppusijoituksen lakikorkeus muutu. Toisin sanoen vaarallisen jätteen kaatopaikan lakikorkeus ei kasva vieressä sijaitsevaa

vaarattoman jätteen kaatopaikan lakikorkeutta suuremmaksi. Maisemallisesti maasto nousee luontaisesti pohjoista kohden, vaarallisen jätteen kaatopaikka sulautuu vaarattoman jätteen kaatopaikan yhteyteen välittömästi sen pohjoispuolelle, eivätkä maisemavaikutukset muutu voimassa olevan ympäristöluvan mukaiseen tilanteeseen verrattuna.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5–1,8 km etäisyydellä jätekeskuksesta. Arvioiden mukaan näissä asuu yhteensä noin 10 henkilöä. Etäisyys kaava-asutukseen on noin 2 km, eikä Ylivieskan asutus ole tiettävästi laajentumassa jätekeskuksen suuntaan. Jätekeskuksen läheisyydessä ei sijaitse virallisia virkistysalueita tai -reittejä. Suunniteltujen muutosten ympäristövaikutukset eivät poikkea voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesta tai nykyisestä tilanteesta. Suunnitelluilla muutoksilla ei arvioida olevan nykyisestä poikkeavia ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Merkittävin suunniteltujen muutosten vaikutus on liikennemäärän lisääntyminen ja siitä aiheutuvat vaikutukset, jotka nekin arvioidaan hyvin pieniksi tai merkityksettömiksi nykytilanteeseen verrattuna.

Yhteisvaikutukset

Ylivieskan jätekeskuksen toimintaan suunnitelluilla muutoksilla ei ole yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden tai toimintojen kanssa. Jätekeskuksen läheisyyteen ei sijoitu sellaista toimintaa, joiden kanssa suunnitelluilla muutoksilla voisi olla vaikutuksia.

ASIAN KÄSITTELY

YVA-lain 13 §:n mukaan ennen päätöksen tekemistä yhteysviranomainen on arviointimenettelyn tarpeesta kuultava asianomaisia viranomaisia, ellei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei ole kuullut muita asianosaisia tässä asiassa ennen ratkaisun tekemistä. Vuonna 2005 tehdyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on kuultu jäteyhtiön omistajakuntia, Länsi-Suomen ympäristökeskusta, Pohjois-Pohjanmaan liittoa, Keski-Pohjanmaan liittoa, Oulun lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimistoa, Oulun tiepiiriä sekä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry:tä.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Vestia Oy:n jätekeskuksen muutoshankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Päätöksenteossa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Päätös on tehty hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen ja ELY-keskuksen käytössä olevien hankkeen todennäköistä vaikutusaluetta koskevien paikkatietoaineistojen perusteella. Hankkeesta vastaava on YVA-lain 12 §:n mukaisesti toimittanut ELY-keskukselle tarvittavat tiedot päätöksenteon perusteeksi. ELY-keskuksen on hallintolain (343/2013) 31 §:n mukaan huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Kyseessä olevan muutoksen mukaiseen hankkeeseen sovellettaisiin ympäristövaikutusten arviointimenettelyä hankeluettelon kohdan 11) jätehuolto: a) jätteiden käsittelylaitokset, joissa vaarallista jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, perusteella. Vuosina 2004–2005 toteutetussa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn YVA-selostuksessa ja hankekuvauksessa on kuvattu vaarallisen jätteen loppusijoitustoiminnot, joten vaarallisen jätteen loppusijoituksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset on otettu huomioon YVA-menettelyssä. Toteutetun YVA-menettelyn ja siinä tarkastellun hankkeen perusteella Vestia Oy:lle on myönnetty ympäristöluvat (Dnro PPO-2005-Y294-121, annettu 11.5.2006 ja Dnro PSAVI/344/2017, annettu 17.12.2019), jotka sisältävät vaarallisen jätteen loppusijoitustoiminnot. Muutoksen johdosta ei ylitetä kohdan 11) b) mukaista 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettua vaarattoman jätteen kaatopaikan kynnystä.

Jätekeskuksen toimintaan suunnitellut muutokset kohdistuvat jätekeskuksen nykyisille, aiemman YVA-menettelyn yhteydessä tarkastelluille ja voimassa olevan ympäristöluvan mukaisille kaatopaikoille. Muutoksena on kaatopaikoille vuosittain loppusijoitettavan jätteen määrän kasvu. Kaatopaikkojen ympäristöluvan ja siten myöskään YVA-menettelyssä tarkasteltujen kaatopaikkojen pinta-alat ja täyttötilavuudet eivät suunniteltujen muutosten vuoksi muutu, eikä jätekeskuksen kaatopaikkojen lakikorkeuden yhtenäistäminen aiheuta maisemallista vaikutusta. Kaatopaikat vain täyttyvät arvioitua nopeammassa aikataulussa. Vastaanotettavan jätteen kokonaismäärän kasvu johtuu kaatopaikalle loppusijoitettavan jätteen määrän kasvusta, eikä vastaanotettavan jätteen määrä lisää nykyiseen verrattuna muilla menetelmillä käsiteltävän jätteen määrää tai käsittelymenetelmien mitoitus. Suunniteltujen muutosten vuoksi jätekeskuksen toiminnan ympäristövaikutukset eivät poikkea jätekeskuksen nykyisen, voimassa olevan ympäristöluvan mukaisen toiminnan ympäristövaikutuksista, eivätkä siten myöskään YVA-menettelyn yhteydessä tarkastellusta.

Suunnitelluilla muutoksilla ei ole vaikutusta jätekeskuksen aluevaraukseen tai sen toimintoihin. Suunnitellut muutokset ovat siten edelleen voimassa olevien kaavojen mukaisia. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5–1,8 km etäisyydellä jätekeskuksesta. Arvioiden mukaan näissä asuu yhteensä noin 10 henkilöä. Etäisyys kaava-asutukseen on noin 2 km, eikä Ylivieskan asutus ole tiettävästi laajentumassa jätekeskuksen suuntaan. Kaatopaikkatoiminnan läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelun kannalta arvokkaita kohteita eikä hankealue sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sen läheisyydessä.

Kaatopaikkojen pohjarakenteet tehdään valtioneuvoston kaatopaikoista antaman päätöksen (kaatopaikkapäätös, VNp 861/1997) periaatteiden mukaisesti tavanomaisen (nykyisin vaarattoman) tai ongelmajätteen (nykyisin vaarallisen) kaatopaikkaluokan mukaisin rakentein riippuen alueelle sijoitettavan jätteen laadusta. Täyttöalueet suljetaan tarkoituksenmukaisin kokonaisuuksin sitä mukaa, kun ne saavuttavat lopullisen täyttökorkeutensa. Pintarakenteissa noudatetaan kaatopaikkapäätöksen mukaisia periaatteita. Vaarattoman tai vaarallisen jätteen kaatopaikkojen avoinna oleviin pinta-aloihin ja siten muodostuviin vesimääriin ei kohdistu muutoksia. Vaarattoman ja vaarallisen jätteen kaatopaikkojen suotovedet kerätään hallitusti kuivatuskerroksen avulla ja johdetaan viemäriin ja edelleen jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Myös muut jätekeskuksen alueella muodostuvat likaantuneet vedet johdetaan viemäriä pitkin jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia tarkkaillaan jatkuvasti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Hankekokonaisuus ei poikkea merkittävästi aiemmin toteutetussa YVA-menettelyssä tarkastellusta hankkeesta eivätkä kaatopaikkojen ympäristövaikutukset suunniteltujen muutosten vuoksi muutu. Hanketta koskevien muutosten vuoksi toiminnalle haetaan ympäristöluvan muutos Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Lupahakemus voidaan ratkaista olemassa olevan tiedon pohjalta eikä ympäristövaikutusten arviointimenettely toisi nykytilanteeseen merkittävää lisäarvoa.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Vaikka hankkeeseen ei sovellettaisi arviointimenettelyä, on hankkeesta vastaavan sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tiedottaminen

Päätös on nähtävillä 13.1.-15.2.2023 Ylivieskan kaupungin ilmoitustaululla ja osoitteessa <https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset> (valitse ELY-keskus: Pohjois-Pohjanmaa)

Päätös on nähtävillä myös osoitteessa
www.ymparisto.fi/yva-paatokset/pohjois-pohjanmaa

Jakelu

Vestia Oy saantitodistuksin

Sähköisesti:
Ylivieskan kaupunki

LIITE 1

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Liite ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 § :n mukaiseen päätökseen

Valitusviranomainen

Hankkeesta vastaava saa hakea muutosta tähän päätökseen **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valitus osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies myös tämän nimi ja yhteystiedot
- postiosoite tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa valitusviranomaiselle.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä hallinto-oikeudessa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15. Tämä koskee myös sähköisessä asiointipalvelussa, sähköpostitse, postitse tai telekopiona toimitettavaa valitusta.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituksen valitusajassa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle. Tämän on toimitettava valitus viipymättä hallinto-oikeuteen.

Valituksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnaissa annetussa laissa (13/2003).

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3. krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42800
Faksi: 029 56 42841
Aukioloaika: arkisin kello 8.00 - 16.15.

Valituksen käsittelystä perittävä maksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja POPELY/3225/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/3225/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Malm Vesa 12.01.2023 10:13

Ratkaisija Liimatta Jonas 12.01.2023 10:10